

ÖRESUNDSKOMITEENS INTEGRATIONSINDEKS

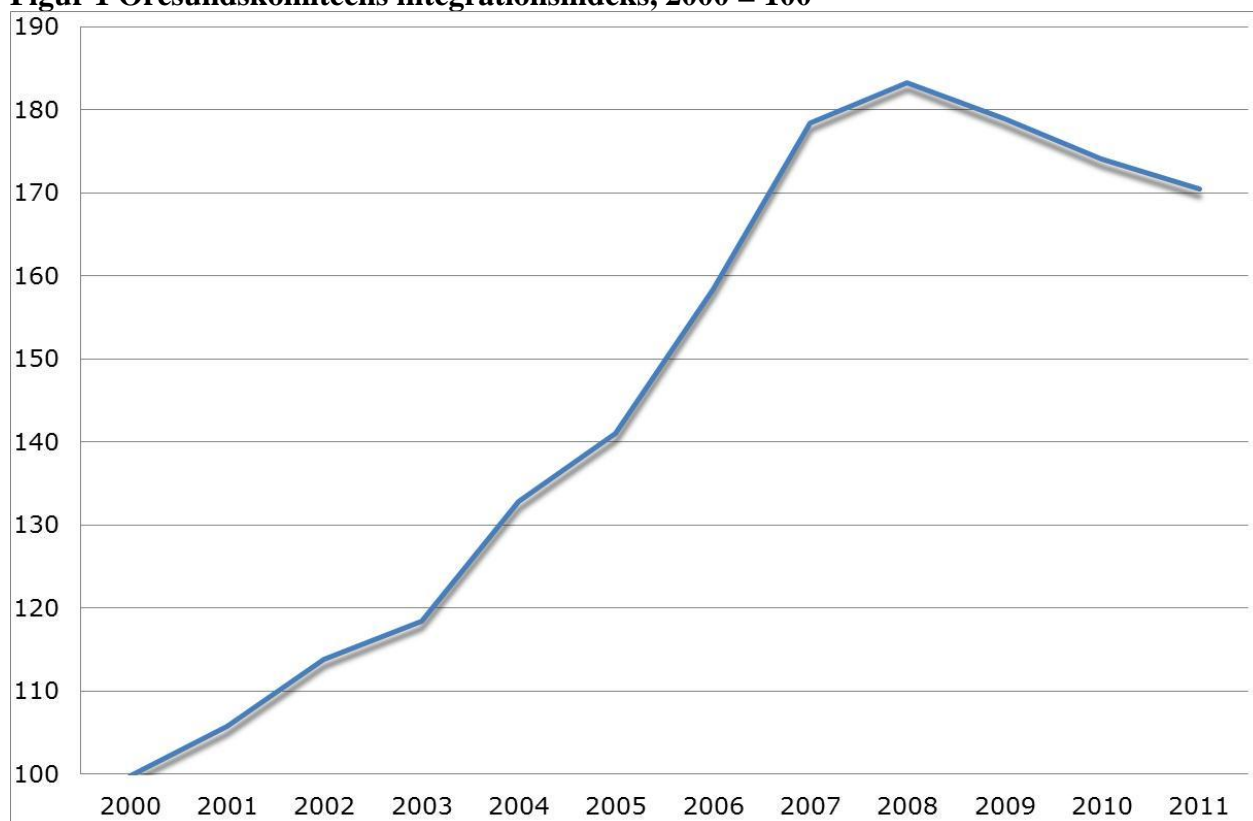
Behov for fornyet øresundsintegration

Öresundskomiteens nye integrationsindeks viser, at øresundsintegrationen ligger på et højt niveau – men det er gået tilbage siden toppunktet i 2008. Integrationsindekset består af fem delindeks. To delindeks, transport & kommunikation samt kultur, har ligget på et nogenlunde fast niveau de seneste år, mens de øvrige tre indeks for henholdsvis arbejdsmarked, boligmarked samt erhvervsliv, er faldet.

Öresundskomiteens integrationsindeks viser udviklingen i integrationen mellem den danske og svenske side sammenlignet med år 2000, året da den faste forbindelse over Øresund stod klar. Alle værdier over 100

viser, at Øresundsregionen er mere integreret end i år 2000, mens værdier under 100 viser, at regionen er mindre integreret end i år 2000. Indekset ligger i år 2011 på 170. Det hidtil højeste niveau, 183, blev nået i 2008.

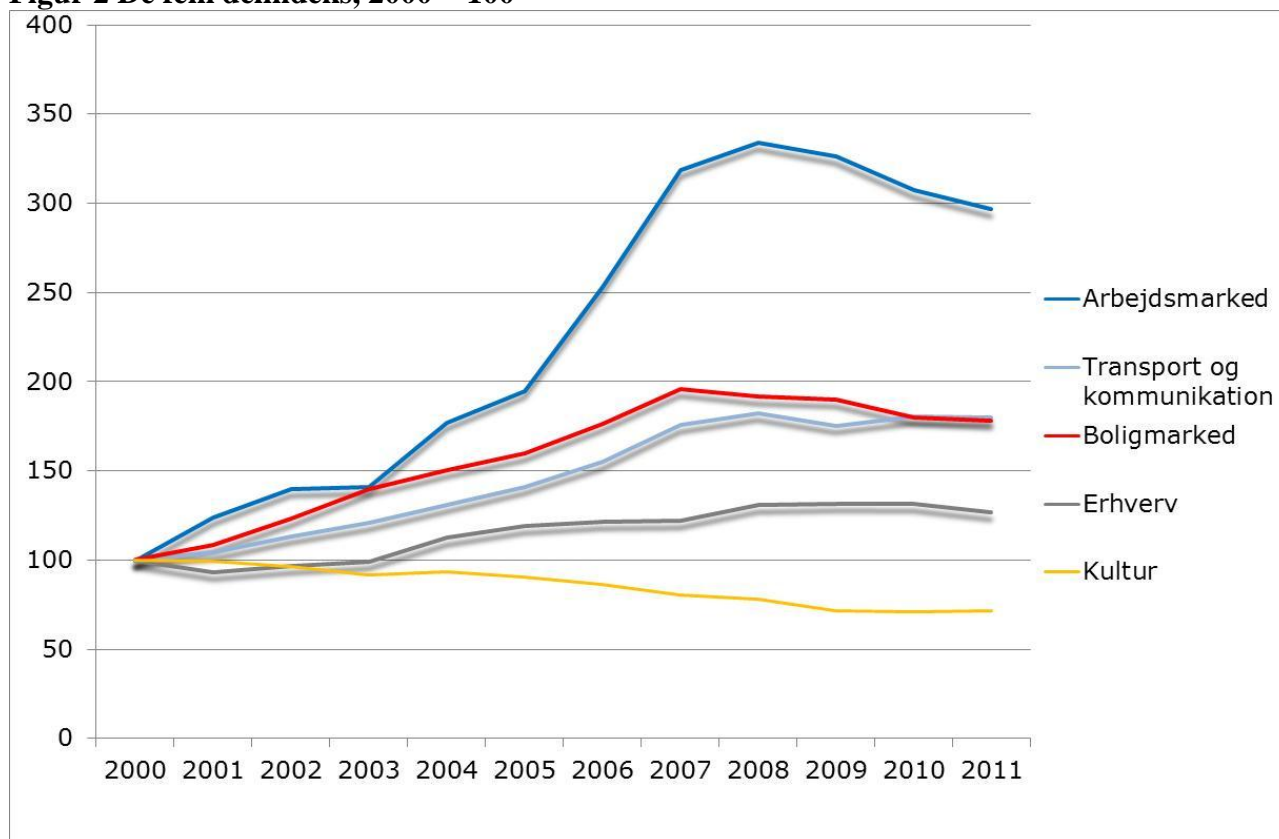
Figur 1 Öresundskomiteens integrationsindeks, 2000 = 100

Det er især udviklingen i indekset for arbejdsmarkedet, der har trukket og præget integrationsudviklingen i Øresundsregionen. Også indekset for boligmarkedet samt indekset for transport og kommunikation viser

en pæn og positiv udvikling. Udviklingen i erhvervsindekset er til gengæld mere træg og på kulturområdet er vi i dag mindre integrerede end i 2000.

Figur 2 De fem delindeks, 2000 = 100

Det er glædeligt, at integrationen samlet set stadig ligger på et næsten dobbelt så højt niveau som før Øresundsbron blev indviet. Det er imidlertid ikke tilfredsstillende, at integrationen er gået tilbage de sidste tre år – og selv om finanskrisen formentlig har været en del af forklaringen på faldet, er det ikke

sikkert, at det er hele forklaringen. Den vigende integration er under alle omstændigheder et ”wake up call” for alle os, der arbejder med integrationen over sundet. Der er behov for nye initiativer, der giver øresundssamarbejdet ny energi.

Fakta om Öresundskomiteens integrationsindeks

Indekset måler udviklingen i integrationen på tværs af sundet og år 2000 er lig indeks 100. Indekset består af fem delindeks, der måler integrationen indenfor områderne arbejdsmarked, boligmarked, erhvervsliv, kultur samt transport og kommunikation. Hvert delindeks vægter 20 procent.

Fem delindeks

De fem delindeks består af tre til fem grundindeks. Grundindeksene vægtes sammen til ét delindeks. Vægtene er som udgangspunkt beregnet på baggrund af hvor mange personer/rejser eller andet, der er tale om. Det sker for at undgå at ændringer i ”små” indeks, som for eksempel antal danske passagerer fra Sturup Lufthavn, får for stort gennemslag i det samlede indeks. I de tilfælde, hvor to grundindeks så at sige viser to sider af samme sag, vægter disse grundindeks kun halvt i forhold til de øvrige indeks.

Hvert grundindeks består af et indeks for en indikator korrigeret med et sammenligningsindeks. Det sker med det formål at fjerne den almindelige udviklingstrend samt en eventuel konjunkturfølsomhed. For eksempel korrigeres antal af arbejdspendlere over Øresund med udviklingen i den indenlandske pendling over kommunegrænser. Det vil sige, at så længe pendlingen over Øresund kun stiger i samme takt som den indenlandske pendling over kommunegrænser, så vil indekset forblive uændret.

Arbejdsmarkedet

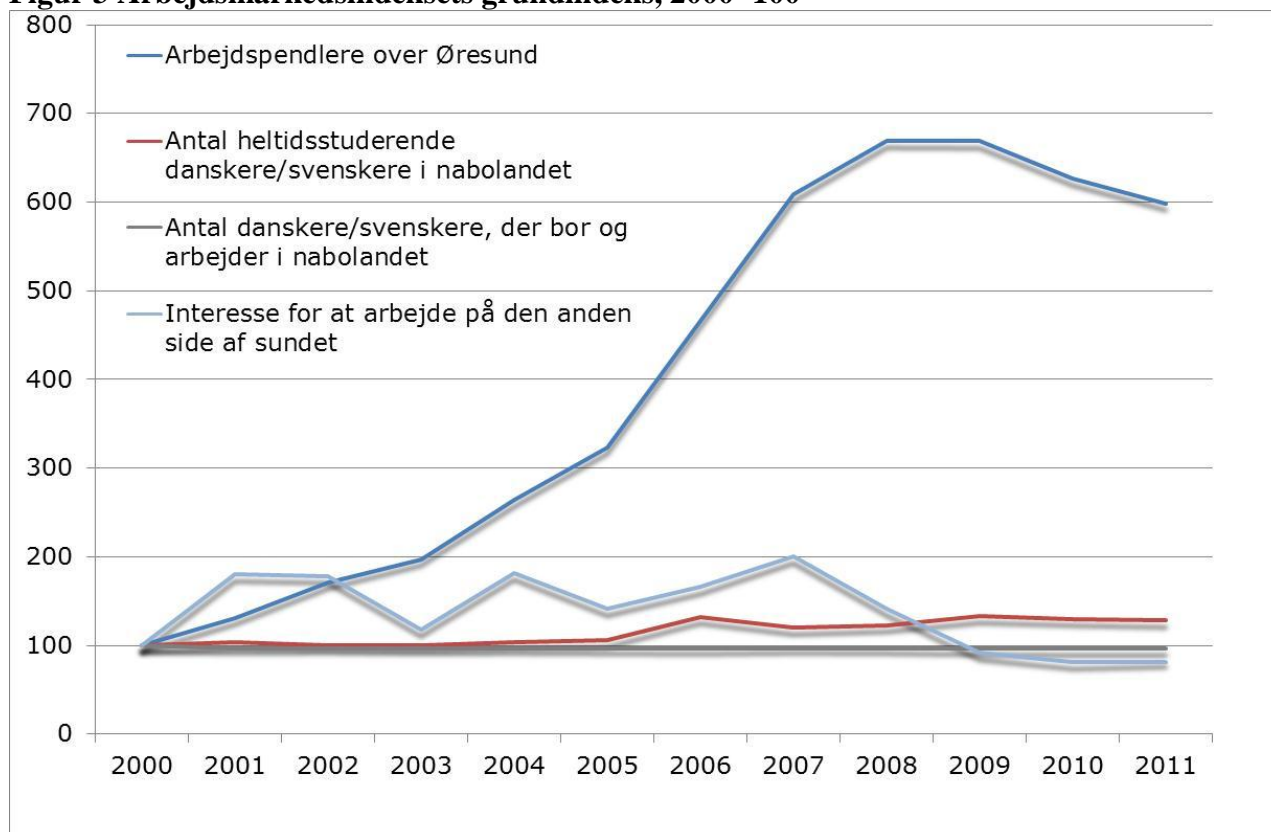
Integrationsindeksets absolutte topscorer er grundindekset for arbejdspendlingen over Øresund. Det er da heller ikke gået nogens næse forbi, at pendlingen over Øresund er steget voldsomt siden Øresundsbrons åbning og frem til, at finanskrisen fik økonomierne til at veksle om til lavkonjunktur.

Interessen for at arbejde på den anden side af sundet steg i takt med arbejdspendlingen over sundet steg, men de seneste tre år ligger indekset for interessen for at arbejde på den anden side af sundet, lavere end i år 2000. Interessen for at arbejde på den anden side af sundet er altså i høj grad præget af, hvorvidt vi befinder os i en lav- eller højkonjunktur. Det kan hænge sammen med, at det stadig anses for at være mere risikofyldt at tage arbejde på den anden side af sundet end i bopælslandet. En ganske håndgribelig risiko er valutakurssvingninger, der i praksis har påvirket øresundspendlernes økonomi betragteligt de seneste tre år.

Et aspekt af integrationen er at bo i det ene land og arbejde i det andet land. Men de, der flytter til nabolandet og vælger at arbejde samme sted, tager et større skridt integrationsmæssigt. Indekset for danskere/svenskere, der bor og arbejder i nabolandet, ligger i 2011 en smule under niveauet i år 2000. Man har altså valgt enten at flytte over sundet og beholde sit job på den anden side eller at blive boende og søge job på den anden side.

Antal heltidsstuderende danskere i Skåne og svenskere på Sjælland er steget mere end det samlede antal studerende ved videregående uddannelser i Skåne og på Sjælland. Det er især indenfor de seneste seks år, at den udvikling har fundet sted. Bemærk, at den meget store stigning i arbejdspendlingen skjuler, at der har været en relativt pæn stigning i antallet af studerende, der studerer i nabolandet.

Figur 3 Arbejdsmarkedsindeksets grundindeks, 2000=100

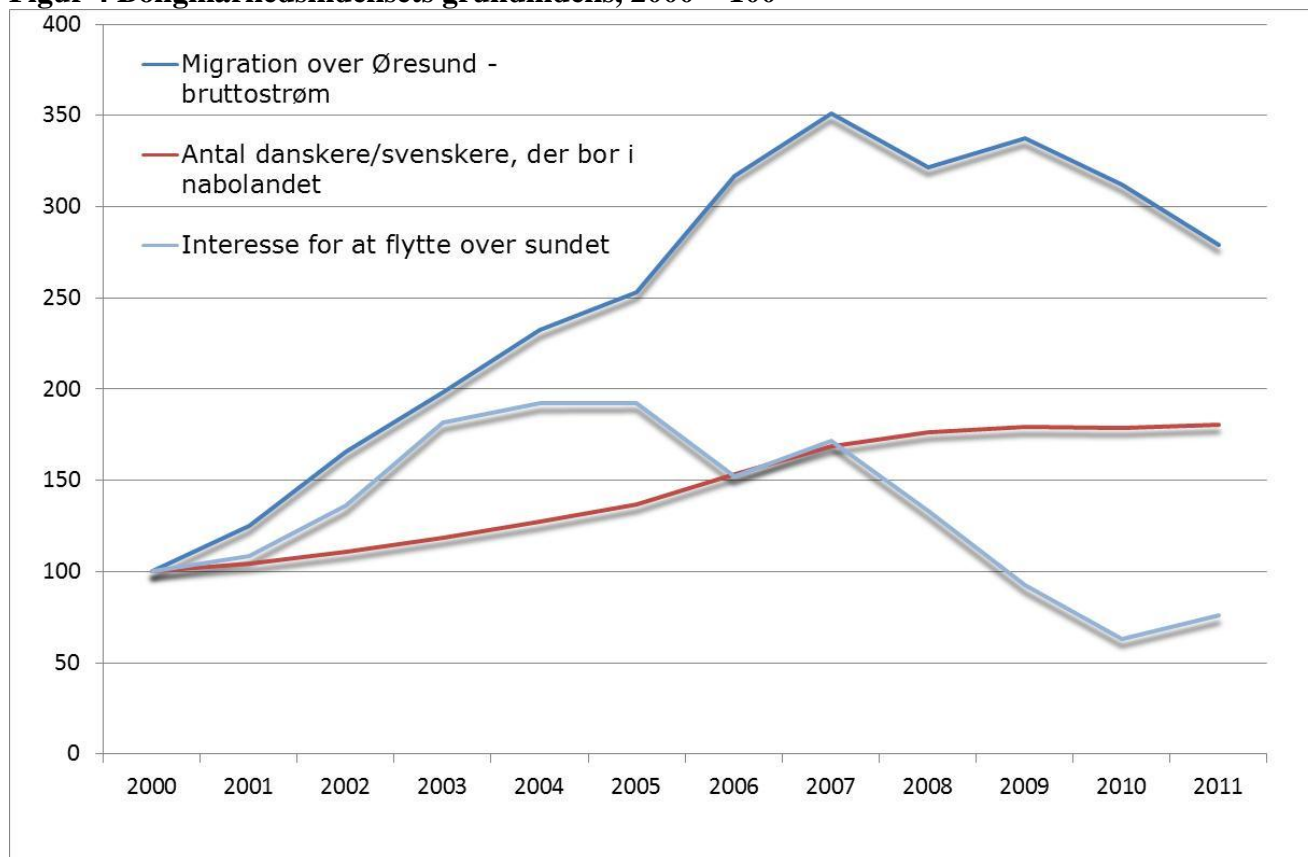
Boligmarkedet

Boligmarkedsintegrationen har sammen med udviklingen på arbejdsmarkedet trukket en stor del af trafikvæksten på Øresundsbron og har gennem tiden fået megen opmærksomhed i medierne. Antallet af personer, der gennem tiden er flyttet over Øresund, afspejler i høj grad udviklingen på det danske boligmarked, med stigende boligpriser og en prisboble, der brast i 2007. Danskere, der flyttede til Skåne var i vækst frem til og med 2007. Siden da har der for hvert år været færre og færre, der flyttede til Skåne. Forskellen på hvad det koster at købe en bolig i Skåne og på Sjælland er mindsket betydeligt siden 2007. Det har fået en del danskere til at flytte hjem igen, men svenskerne bliver i Skåne. Det er tegn på en manglende integration, at der ikke er flere svenskere, der flytter til Sjælland.

At de faldende danske boligpriser ikke har fået flere svenskere til at flytte til Danmark indebærer, at indekset for hvor mange danskere, der bor i Skåne og hvor mange svenskere, der bor på Sjælland og øerne er stagneret de senere år. Indekset har stort set ligget på det samme niveau siden 2008.

Det sidste indeks dækker interessen for at flytte til den anden side af Øresund. Udviklingen i dette indeks afspejler i høj grad udviklingen i forskellen på boligpriserne på den danske og svenske side. Siden boligpriserne begyndte at falde i Danmark er indekset faldet kraftigt.

Figur 4 Boligmarkedsindeksets grundindeks, 2000 = 100

Erhvervslivet

Indekset for erhvervslivets integration er et af de indeks, der har udvist en relativt svag udvikling. En del af forklaringen er, at tre ud af fire grundindeks, som erhvervslivsindekset består af, er nationale indeks, da det ikke er muligt at få en regional opdeling. Det er indeksene for samhandelen mellem Danmark og Sverige, investeringer i nabolandet samt antal virksomheder, der er ejet af nabolandet, der alle er nationale indeks. Det eneste grundindeks, der er specifikt for Øresundsregionen, er indekset for antal lastbiler over Øresund.

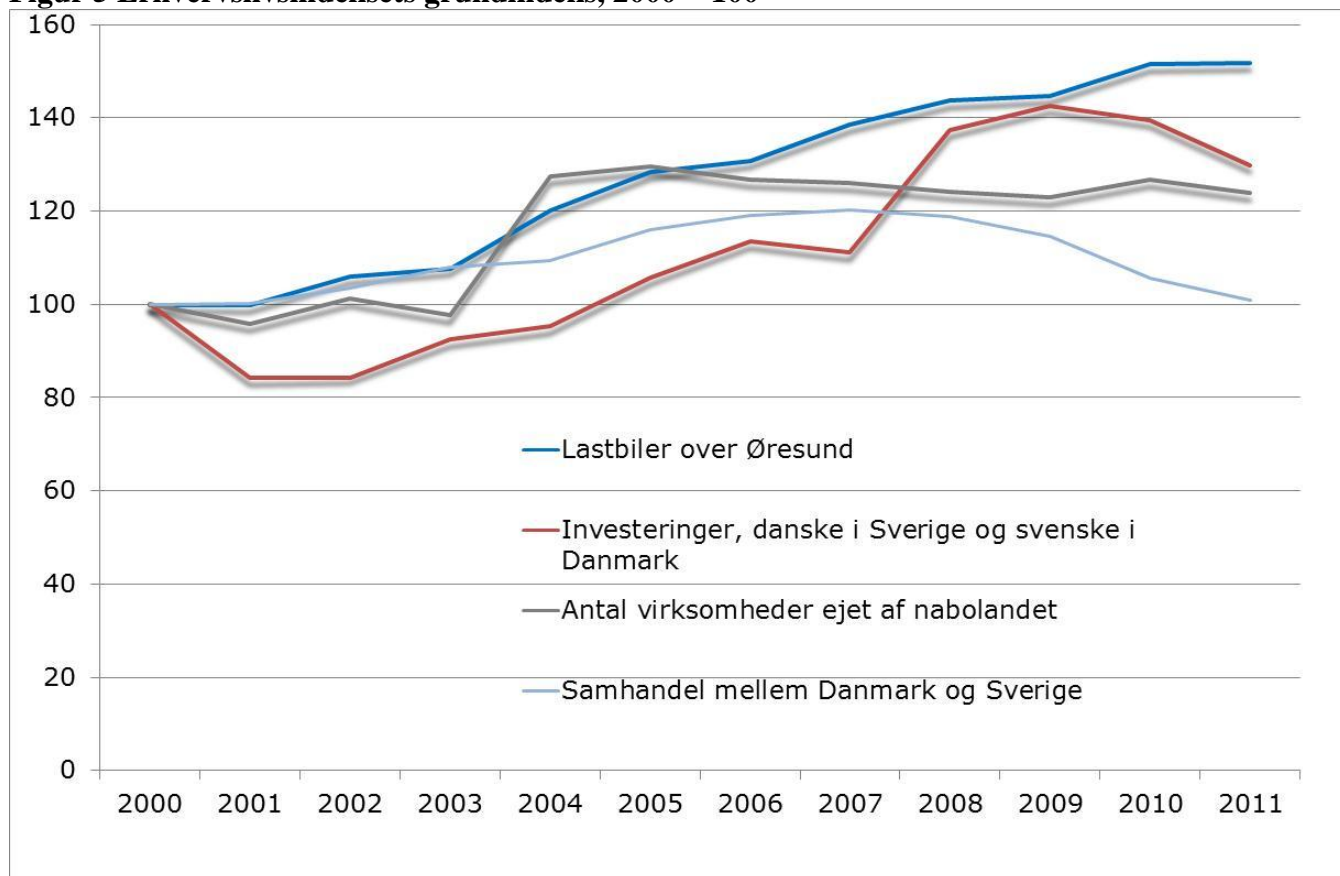
Indekset for antallet af lastbiler over Øresund er steget betydeligt og støt år for år siden år 2000. Udviklingen i indekset viser også at lastbilstrafikken over Øresund ikke er mere konjunkturfølsom end udviklingen i den indenlandske lastbiltrafik, når krisen sætter

ind og behovet for transport af varer falder, som det skete i 2009 i kølvandet på finanskrisen.

Samhandelen mellem Danmark og Sverige er frem til finanskrisen steget mere end de to landes øvrige udenrigshandel. Hvor Sverige kom relativt smertefrit gennem krisen, trak finanskrisen Danmark ind i en vedholdende lavkonjunktur og det har sat sit præg på samhandelen mellem de to lande.

Indekset for investeringer i nabolandet (FDI) lå indtil 2005 under niveauet for år 2000. Derefter er indekset steget ganske pænt indtil finanskrisen. Indekset for antal virksomheder, der er ejet af nabolandet steg markant i perioden 2003-05 og har derefter ligget stabilt.

Figur 5 Erhvervslivsindeksets grundindeks, 2000 = 100

Kultur

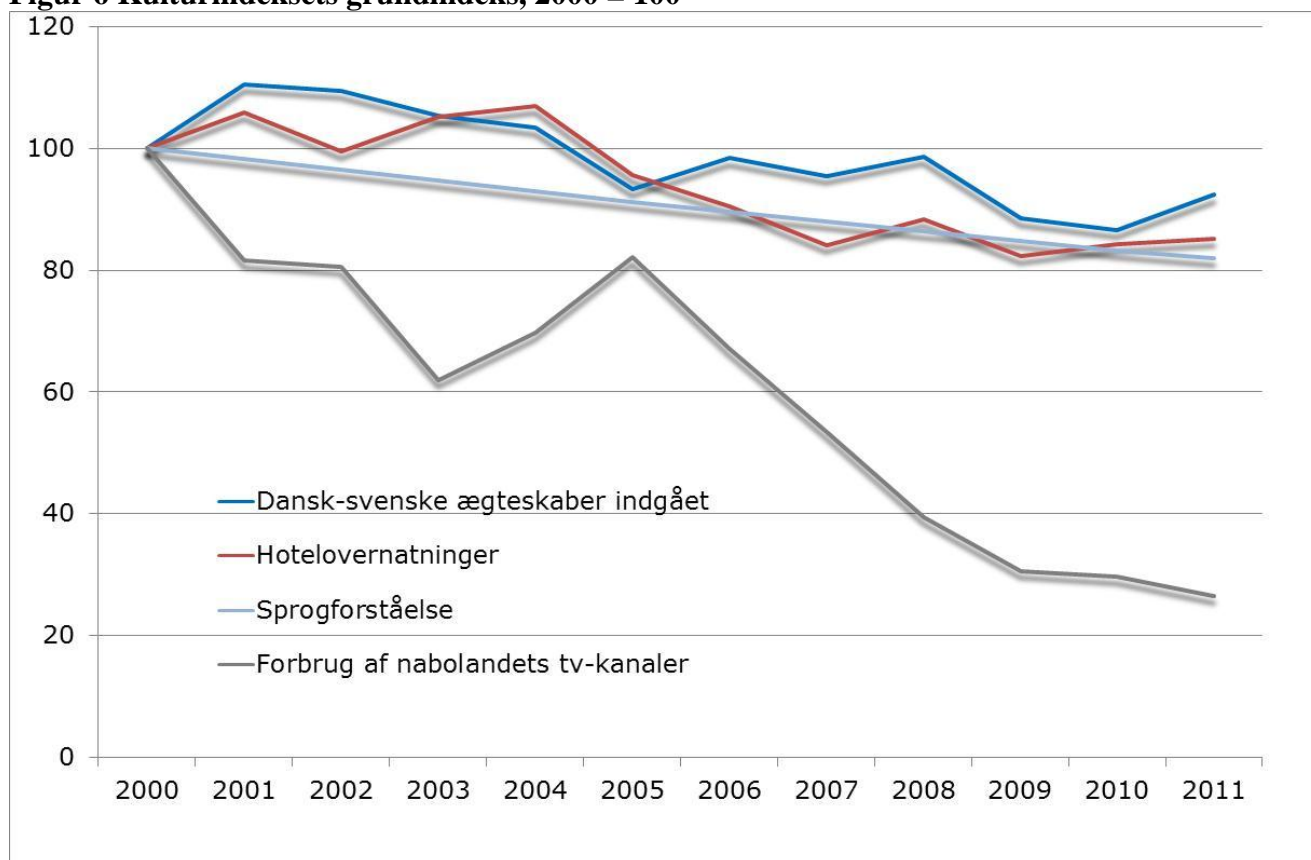
Kultur er et område, der dækker bredt, men også et område, hvor det er svært at finde brugbart statistisk materiale. Indekset for kultur er det eneste indeks, der ligger lavere i 2011 end i år 2000. Alle de fire grundindeks under kultur er faldet siden år 2000.

Man skulle måske tro, at der ville opstå sød musik, når så mange svenskere arbejder i København og så mange danskere har bosat sig i Skåne, men det er ikke altid tilfældet, eller også vælger de dansk-svenske par i højere grad end andre at leve papirløst. Selv om antallet af dansk-svenske brudepar er steget siden år 2000, så er stigningen mindre end for antallet af indgåede ægteskaber rent generelt i Danmark og Sverige.

Indekset for hvor meget nabolands-tv danskerne og svenskerne ser, er faldet voldsomt siden år 2000 og dækker over to forhold. Dels stiger antallet af kanaler at vælge imellem til stadighed og samtidig er det med digitaliseringen af TV blevet sværere at modtage nabolandets kanaler.

Indekset for sprogforståelse baserer sig på to undersøgelser fra 1972 og 2003-05. Såvel danskere som svenskere er generelt blevet dårligere til at forstå nabolandets sprog mellem de to undersøgelser. Det er antaget, at denne forringelse af sprogforståelsen er sket gradvist gennem tiden. Forklaringer på faldet kan være, at undervisningen i de nordiske sprog er blevet nedprioriteret, samt at man ser mindre TV fra nabolandet.

Figur 6 Kulturindeksets grundindeks, 2000 = 100

Transport og kommunikation

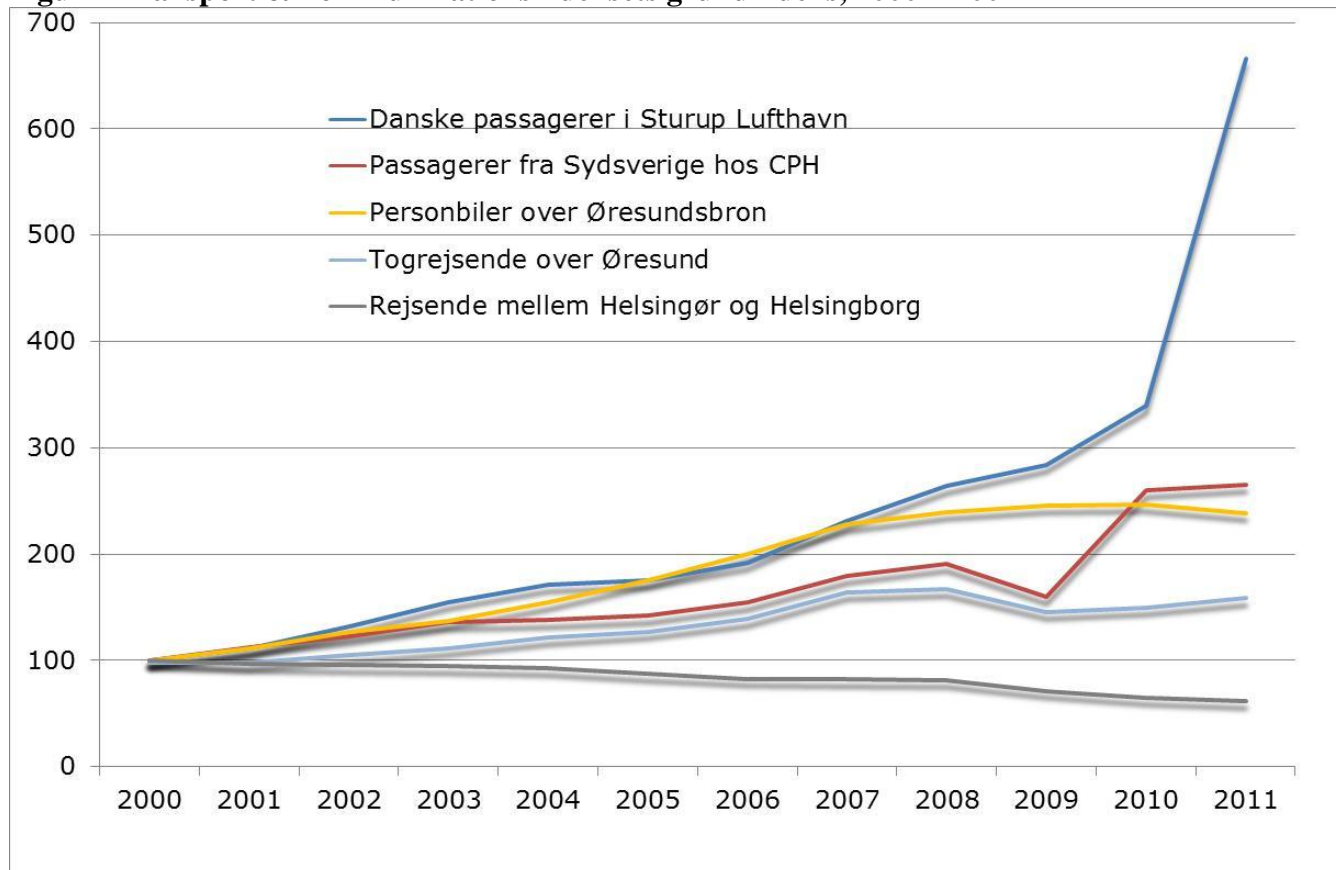
Indekset for transport og kommunikation består af fem grundindeks, der beskriver udviklingen i trafikken samt antal rejsende over Øresund samt antal flypassagerer. Det eneste grundindeks, der er faldet siden år 2000, er antallet af rejsende mellem Helsingør og Helsingborg. De øvrige fire grundindeks er steget.

Siden 2009 er de to indeks for flytrafikken steget betydeligt. Det er indekset for sydsvenske afrejsende fra Københavns Lufthavn i Kastrup samt antal danske passagerer, der rejser fra Sturup Lufthavn. Antallet af danske rejsende fra Sturup er fordoblet fra 2010 til 2011, hvilket skyldes en øget satsning på lavprisle fly. Ryanair startede ruter til London, Alicante samt Malaga og Wizz Air startede en rute til Beograd.

Antal personbiler på Øresundsbron har frem til finanskrisen haft en stærkere udvikling end personbilstrafikken på de indenlandske veje. Siden da har udviklingen i personbilstrafikken over Øresundsbron fulgt udviklingen på de indenlandske veje.

Antal togrejsende over Øresund er ligeledes vokset stærkere end antal indenlandske togrejsende frem til finanskrisen og fortsatte væksten i 2010 og 2011. Antallet af biler over Øresundsbron faldt i 2011 – men dog mindre end antallet af pendlere, jf. ovenfor. Dette indikerer, at fritidstrafikken over sundet er steget, hvilket også er udtryk for integration mellem Øresundsregionens to dele.

Figur 7 Transport & kommunikationsindeksets grundindeks, 2000 = 100

Læs mere om Øresundsregionen

TendensØresund er en publikation, der indeholder analyser af integrationen og udviklingen i Øresundsregionen. Du kan for eksempel læse statistik og analyser af områder som flytninger over Øresund,

erhvervsstrukturen, den økonomiske udvikling og befolkningsudviklingen i Øresundsregionen. Du finder Tendens Øresund her: www.tendensoresund.org

Ansvarshavende redaktør: Finn Lauritzen, Öresundskomiteen

Forfatter: Britt Andresen, Öresundskomiteen

Forsideillustration: Erik Nylund, eriknylund.com

Kontaktperson: Britt Andresen, Senior Advisor, Öresundskomiteen, ban@oresundskomiteen.dk,

+ 45 31 31 38 18, www.oresundskomiteen.dk